

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
एम. ए. भाग २ सत्र ३ व ४ राज्यशास्त्र
मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२४ – २०२५ पासून राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार एम. ए. भाग २ चा अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आला आहे. सदर सुधारित अभ्यासक्रमानुसारचे सत्र ३ व ४ चे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे.

नियम :

1. विद्यार्थ्यांनी तुम्ही निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्णमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक

यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.

- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

M.A. Part II Sem. III and IV Political Science
Assignment Question March/April 2026 Exam

एम. ए. भाग २ सत्र ३ व ४ राज्यशास्त्र
स्वाध्याय प्रश्न मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

M.A. Part II Sem.III Political Science : MM 9 Theories of International Politics

- 1 आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे स्वरूप आणि महत्व स्पष्ट करा ?
किंवा
 - 2 सामुहिक सुरक्षा संकल्पनाची चर्चा करा.
 - 1 Explain the Nature and significance of International Politics.
OR
 - 2 Discuss the concept of Collective Security.
-

M.A. Part II Sem.III Political Science : MM 10 Indian Political Process

- 1 भारतातील राजकीय प्रक्रियेचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा
किंवा
 - 2 भारतीय राजकारणातील मागास वर्गाच्या राजकारणाची चर्चा करा.
 - 1 Explain the Meaning and Nature of Political process in India.
OR
 - 2 Discuss the politics of backward classes in Indian politics.
-

M.A. Part II Sem.III Political Science : MM 11 Comparative Politics

- 1 तुलनात्मक राजकारणाचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 इंग्लंडच्या कार्यकारी मंडळाची रचना व कार्ये स्पष्ट करा.
 - 1 Explain the Meaning and nature of Comparative politics.
OR
 - 2 Explain the structure and functions of UK Executive.
-

M.A. Part II Sem.III Political Science : MM 12 Election Campaigning

1 निवडणूक प्रचारातील संस्थांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

किंवा

2 निवडणूक प्रचारातील प्रिंट माध्यमांची भूमिका स्पष्ट करा.

1 Discuss the agencies of election campaigning.

OR

2 Explain the role of Print media in Election campaigning.

M.A. Part II Sem.III Political Science : M E 23 Indian Administration

1 प्राचीन भारतातील प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा

किंवा

2 मुख्यमंत्र्याच्या अधिकार व कार्याची चर्चा करा.

1 Explain the Ancient Indian administrative system.

OR

2 Discuss the authority and functions of Chief Minister.

M.A. Part II Sem.III Political Science : ME 29 Social Harmony and Peace

1 बौद्ध तत्वज्ञानातील अहिंसेचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

किंवा

2 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे बहुजन राष्ट्रवादावरील विचारांची चर्चा करा.

1 Explain the Anhisa philosophy of Budhhism.

OR

2 Discuss the Dr. Babasaheb Ambedkar's thoughts on Bahujan Nationalism.

M.A. Part II Sem.IV Political Science : MM 13 Contemporary International Politics

1 युनोची बदलती भूमिका स्पष्ट करा.

किंवा

2 जागतिक बँकेच्या रचना व कार्याची चर्चा करा.

1 Explain the changing role of UN.

OR

2 Discuss the structure and functions of World Bank.

M.A. Part II Sem.IV Political Science : MM 14 Western Political Thought

1 अॅरिस्टॉटलचे नागरिकत्व विषयीचे विचार स्पष्ट करा.

किंवा

2 एंजल्स यांच्या राज्य विषयक विचारांची चर्चा करा.

1 Explain the Aristotle's thoughts on citizenship.

OR

2 Discuss the Engels's thoughts on State.

M.A. Part II Sem.IV Political Science : MM 15 Modern Political Analysis

1 डेविड इस्टन यांचे वर्तनवादावरील विचार स्पष्ट करा.

किंवा

2 राजकीय सहभागाचा अर्थ व स्वरूपाविषयी चर्चा करा.

1 Explain the David Easton's thoughts on Behaviouralism.

OR

2 Discuss the meaning and nature of political Participation.

M.A. Part II Sem.IV Political Science : ME 31 Comparative Politics in South Asia

1 बांग्लादेशचे कायदेमंडळ स्पष्ट करा.

किंवा

2 पाकिस्तानातील सामाजिक चळवळीची चर्चा करा.

1 Explain the legislature institution of Bangladesh.

OR

2 Discuss the social movements in Pakistan.

M.A. Part II Sem.IV Political Science : ME 38 Party System in India

1 बहुपक्ष पद्धत पहिला कालखंडाच्या स्वरूपाविषयी (१९७७-१९८०) चर्चा करा.
किंवा

2 भारतातील संयुक्त पुरोगामी आघाडी स्पष्ट करा.

1 Discuss the nature of multi-party system phase I (1977-1980).

OR

2 Explain the United Progressive Alliance in India.

M.A. Part II Sem.IV Political Science : ME 39 Reservation Policy and Politics in India

1 पेरियार स्वामी यांचे आरक्षण धोरणावरील विचार स्पष्ट करा.
किंवा

2 मंडल आयोगाच्या शिफारशीची चर्चा करा.

1 Explain the Periyar Sami's Views on Reservation Policy.

OR

2 Discuss the recommendations of Mandal Commission.
